

Allas rätt till ett gott liv

Andreas Engebretsen

Vem är jag?

Vad säger lagen?

- Tillbakablick: Socialtjänstlagen från 1982
- Kommunerna ska "verka för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra". 5 kap 7 §
- Räckte inte för personer med svåra funktionsnedsättningar.
- Framförallt personer med IF fick INTE möjlighet att leva som andra.
- Något behövde göras!

- Efter 8 års utredning beslutades i Maj 1993
- **Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. LSS**
- **Full enighet trots tuff ekonomisk situation.**

Målen med LSS är

- att (personer med svåra funktionsnedsättningar) ska tillförsäkras **goda levnadsvillkor** (LSS 7 §)
- att insatserna ska stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv (LSS 7 §)
- att den enskilde ska få möjlighet att leva som andra (5 §)
- att verksamheten ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och **full delaktighet i samhällslivet** (LSS 5 §).
- att verksamheten ska vara grundad på respekt för den enskildes **självbestämmanderätt** och integritet (LSS 6 §)
- att den enskilde i största möjliga utsträckning ska ges **inflytande och medbestämmande** över insatserna (LSS 6 §)
- att de ska vara **varaktiga och samordnade** och anpassas till den enskildes individuella behov (LSS 7 §)

- LSS är en plus-lag till SOL. Ett komplement för att även personer med svåra funktionsnedsättningar ska få det bra.
- Leva som andra med goda levnadsvillkor.

Vad ser vi idag? 30 år senare

- 30 % inte nöjda med sina insatser
- Många med behov nekats insats eller blir av med insatser
- Brist på BMSS i hälften av kommunerna
- Besparingar och nedskärningar
- Låg personaltäthet, bristande kompetens
- Isolering eller gruppaktiviteter
- Bristande rättssäkerhet

Vad kan vi göra?

- Kommunalt ansvar. (oavsett FK, praxis, mm)
- Begränsande riktlinjer och rättssäkerhet
- Brukarenkäter
- Kunskap och vilja
- **Samverkan enligt LSS 15§ punkt 7**
- "Till kommunens uppgifter hör att samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder"
- LSS-propositionen: tillföra verksamheten kunskap och erfarenheter
- "ordet samverkan avser att markera, att samarbetet mellan parterna skall vara fråga om ett ömsesidigt givande och tagande. Ordet samråd har oftare använts i en snävare betydelse."

Hur gjorde Falkenberg för att gå från avskräckande exempel till att bli en förebild på LSS-området, samtidigt som LSS generellt sett har urholkats?

- Kunskap, engagemang, vilja och maktskifte
- Samverkan med intresseorganisationer!
- Kontroll över verksamheterna
- Lokalbehovsprognoser i samverkan med skolan
- Delegationsordning.
- LSS-utjämningen
- Slopa begränsande riktlinjer
- Brukarenkäter
- Allt är inte bra i Falkenberg.

Vad betyder nya Socialtjänstlagen för LSS?

- Samhällsekonomiskt.
- Demografiska utvecklingen. Andel äldre vs. Arbetsför ålder
- Barnrättsperspektivet.

Skillnad mot tidigare?

- Syftet är att skapa en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst.
- Lagen ska göra det tydligt att socialtjänsten SKA arbeta förebyggande och vara lätt tillgänglig.
- Kommunernas ansvar för planering av insatser ska utvidgas till **hela socialtjänstens verksamhetsområde**, med särskilt fokus på förebyggande och tidiga insatser.
- **Stärkt barnrättsperspektiv: Barns bästa ska tydligare beaktas i alla beslut.**
- Möjlighet att ge vissa stödinsatser utan behovsprövning.

Gäller ska-kraven i nya SOL, angående förebyggande åtgärder, även LSS då LSS är en plus-lag till SOL?

•JA!

Men fortfarande otydligt från Socialstyrelsen.

Vad kan och ska förebyggas?

Samma som för övriga befolkningen:

Psykisk ohälsa

Fysisk ohälsa

Social isolering

Inaktivitet

Onödiga besök på slutenvården

Onödiga stressorer

Går att fylla på!

Exempel på förebyggande åtgärder/insatser

- Kontaktperson och ledsagare (Även för boende på BMSS)
- Meningsfull sysselsättning
- Fysisk aktivitet
- Tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter
- Goda matvanor
- Undvika höga avgifter och hyror
- Adekvata "placeringar" på BMSS
- Utbildning/Kompetenshöjning för personal
- Icke begränsande riktlinjer för handläggare
- Fungerande LSS-samverkan 15 § 7 punkt

Krav på att insatser ska vila på vetenskap och beprövad erfarenhet.

- Propositionen 2024/25:89

Tolkning att det gäller SOL och inte LSS.

- 6 § LSS

Verksamheten ska hålla hög kvalitet.

Förutsätter att den vilar på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Helt orimligt att LSS som pluslag inte skulle innefattas av förstärkningar av SOL.

Lite från Socialchefsdagarna

- Anna Tenje (äldreomsorgsminister) : Omsorgslyftet ska gälla även personal inom LSS.
- Anhörigstöd behöver utökas
- Utdrag ur belastningsregistret

- God & Nära vård

Frågor, tankar, synpunkter

- Andreas Engebretsen
- Mobil: 0734-0734 34
- Mail: Phreace@hotmail.com